

Železničná spoločnosť Slovensko, a. s.

Smernica o úprave pracovného času zamestnancov (Turnusový poriadok)

2_47_ORLZ_v3

Účinnosť od: 15.12.2019

Spracovateľ / kontakt: Mgr. Drahomíra Ščasnovičová / ☎ 7611	Podpis: Ščasnovičová, v. r.	Dňa: 31.10.2019
Garant / kontakt: Mgr. Andrea Trégerová / ☎ 7032	Podpis: Trégerová, v. r.	Dňa: 31.10.2019
Schválil: Mgr. Filip Hlubocký - generálny riaditeľ Bc. Ľudevít Mikloš - OZZ Dušan Kaša - FS Jaroslav Vach - FPP Ing. Miroslav Hricko - ÚZZ Milan Šandor - FVČ Pavol Mačejko - ZPZZ Ján Margala - ŽROZ Bc. Jozef Micsinai - NKOS - Ž Ing. Peter Tomašovič – OZZŽ Mgr. František Oravec – ZR	Podpis: Hlubocký, v. r. Mikloš, v. r. Kaša, v. r. v z. Andreanin, v. r. Hricko, v. r. Šandor, v. r. Mačejko, v. r. Margala, v. r. Micsinai, v. r. Tomašovič, v. r.	Dňa: 09.12.2019 09.12.2019 09.12.2019 10.12.2019 10.12.2019 09.12.2019 10.12.2019 09.12.2019 09.12.2019 09.12.2019
Gestorský útvar: Odbor riadenia ľudských zdrojov	Garant: riaditeľ ORLZ	Uloženie originálu: ORLZ
Rozdeľovník: IA, SC, KGR, ORSP, ORLZ, OK, OIK, OPS, UO, SeM, SeSZ, UP, SeKP, SePP, SeRP, UE, SeUD, SeCO, US, SeMN, SeL, SeIT, SeDRS, UU, SeUO, SeTT Odborové organizácie: OZZ, FS, FPP, FVČ, ZPZZ, ŽROZ, OZZŽ, ÚZZ, NKOS-Ž, ZR, OZIŽD		

Distribúcia riadeného výtlačku útvaru

Názov organizačného útvaru:

Za tlač zodpovedá:	Podpis:	Tlač zo systému – Dátum:	Počet a umiestnenie výtlačkov na útvare:

PODPISY

za Železničnú spoločnosť Slovensko, a. s.:

Mgr. Filip HLUBOCKÝ, v. r.
generálny riaditeľ

za odborové orgány odborových organizácií:

Bc. Ľudevít MIKLOŠ, v. r.
predseda PV OZŽ

Dušan KAŠA, v. r.
prezident FS

v z. Ing. Ján ANDREANIN, v. r.
Jaroslav VACH
prezident FPP

Ing. Miroslav HRICKO, v. r.
prezident ÚŽŽ

Milan ŠANDOR, v. r.
prezident FVČ

Pavol MAČEJKO, v. r.
prezident ZPŽŽ

Ján MARGALA, v. r.
prezident ŽROZ

Bc. Jozef MICSINAI, v. r.
predseda NKOS-Ž

Ing. Peter TOMAŠOVIČ, v. r.
predseda OZZŽ

Mgr. František ORAVEC, v. r.
predseda ZR

garant:

Mgr. Andrea TRÉGEROVÁ, v. r.
riaditeľ odboru riadenia ľudských zdrojov

OBSAH

PODPISY.....	2
SLEDOVANIE VYDANÍ A ZMIEN DOKUMENTU.....	5
Článok 1 – ÚVODNÉ USTANOVENIA.....	6
1.1 Vymedzenie základných pojmov.....	6
Článok 2 – TURNUS.....	9
2.1 Podklady pre spracovanie turnusov.....	9
2.2 Schvaľovanie turnusov.....	9
Článok 3 – PRACOVNÝ ČAS.....	9
3.1 Pracovné režimy.....	10
3.2 Norma pracovného času.....	10
3.3 Nočná práca.....	11
3.4 Práca nadčas.....	11
3.5 Práca vo sviatok.....	12
3.6 Rozvrhnutie pracovného času zamestnanca vo výcviku a v zácviku.....	12
3.7 Režijná cesta.....	13
3.8 Prípravné práce.....	13
3.9 Pracovná pohotovosť.....	14
3.9.1 Pracovná pohotovosť v rámci pracovnej zmeny.....	14
3.9.2 Pracovná pohotovosť mimo rámca pracovnej zmeny.....	14
3.9.2.1 Pracovná pohotovosť na pracovisku.....	14
3.9.2.2 Pracovná pohotovosť na dohodnutom mieste mimo pracoviska.....	15
Článok 4 – PRACOVNÁ ZMENA.....	15
4.1 Dĺžka pracovnej zmeny.....	16
4.2 Mimoriadne predĺženie pracovnej zmeny.....	16
4.3 Prerušenie pracovnej zmeny.....	16
4.4 Dočasné prerušenie cesty.....	17
4.5 Odchýlky od plánovaných pracovných zmien.....	17
Článok 5 – DOBA ODPOČINKU.....	17
5.1 Nepretržitý odpočinok medzi dvomi pracovnými zmenami.....	17
5.2 Nepretržitý odpočinok v týždni.....	18
5.3 Prestávky v práci.....	18

Článok 6 – DOVOLENKA.....	19
Článok 7 – PREKÁŽKY V PRÁCI.....	19
7.1 Prekážky na strane zamestnávateľa.....	20
7.2 Účasť na ďalšom vzdelávaní, povinných školeniach a skúškach.....	20
7.3 Posudzovanie zdravotnej a psychickej spôsobilosti.....	20
7.4 Priestupky.....	21
Článok 8 – INTEROPERABILNÁ CEZHRANIČNÁ ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA.....	21
8.1 Rozsah pôsobnosti.....	21
8.2 Čas vedenia hnacieho dráhového vozidla (HDV).....	22
8.3 Doba odpočinku v interoperabilnej cezhraničnej doprave.....	22
8.3.1 Denný odpočinok doma.....	22
8.3.2 Denný odpočinok mimo domov.....	22
8.3.3 Odpočinok v týždni.....	22
8.4 Prestávka v práci.....	22
Článok 9 – CEZHRANIČNÁ ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA.....	23
Článok 10 – ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA.....	23

Príloha č. 1 – Popis turnusov

Príloha č. 2 – Tabuľka mesačných kalendárnych noriem pre pracovné režimy

Príloha č. 3 – Tabuľky prepočtu dovolenky a výpočtu pomernej časti dovolenky

SLEDOVANIE VYDANÍ A ZMIEN DOKUMENTU**Zoznam vydaní dokumentu**

Číslo vydania	Popis	Účinnosť
1	Prvotné spracovanie	26.02.2007
2	Druhé vydanie	14.06.2015
3	Tretie vydanie	15.12.2019

Záznam o zmenách

Číslo zmeny	Popis	Účinnosť	Podpis správcu dokumentu

Článok 1 – ÚVODNÉ USTANOVENIA

1. Smernica o úprave pracovného času zamestnancov (ďalej v texte len „turnusový poriadok“) aplikuje v podmienkach Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. (ďalej len „zamestnávateľ“) ustanovenia Zákonníka práce a zákona č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. (ďalej len „zákon č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave“).
2. Turnusový poriadok upravuje rozvrhnutie pracovného času a doby odpočinku zamestnancov vykonávajúcich prácu v pracovných zmenách.

1.1 Vymedzenie základných pojmov

1. **Turnusový zamestnanec** je zamestnanec, ktorý pracuje v pracovných zmenách zaradených do turnusu. Zamestnanec zaradený do turnusu prednostne vykonáva prácu vo svojom turnuse. V mimoriadnych prípadoch aj v pracovných zmenách, určených podľa prevádzkových potrieb zamestnávateľa.
2. **Dispozičný zamestnanec** je zamestnanec s nerovnomerne rozvrhnutým pracovným časom pracujúci v doprave, ktorému zamestnávateľ nemôže vzhľadom na podmienky prevádzky, vypracovať v rámci nerovnomerne rozvrhnutého pracovného času písomný rozvrh pracovných zmien s platnosťou na týždeň a oznámiť ho zamestnancovi najneskôr týždeň vopred.
3. **Mobilný zamestnanec** je zamestnanec v doprave, ktorý ako člen cestujúceho personálu poskytuje služby cestujúcim alebo prepravuje tovar na dráhe. Je ním aj rušňovodič, ktorý pre zamestnávateľa v pracovnom pomere vykonáva dopravné činnosti v doprave na dráhe a rušňovodič vykonávajúci práce na základe dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.
4. **Mobilným zamestnancom v interoperabilnej cezhraničnej železničnej doprave** je:
  - vodič dráhového vozidla (rušňovodič),
  - ostatní členovia vlakového personálu (vlakvedúci),ktorí sú v rámci jednej pracovnej zmeny pridelení na interoperabilnú cezhraničnú železničnú dopravu na viac ako 1 hodinu.
5. **Rušňovodič** je osoba schopná a oprávnená samostatným, zodpovedným a bezpečným spôsobom viesť vlaky vrátane rušňov a železničných vozidiel, ktorý na výkon tejto profesie spĺňa požiadavky a predpoklady určené osobitnými predpismi.
6. **Vlakový personál** tvoria zamestnanci určení na vedenie a sprevádzanie vlaku (rušňovodič a vlakvedúci).
7. **Sprevádzajúci personál** tvoria spravidla zamestnanci zaradení v profesii vlakvedúci, ktorí na výkon tejto profesie spĺňajú požiadavky a predpoklady určené osobitnými predpismi.
8. **Vnútroštátna železničná doprava** je doprava na trati, ktorá začína a končí na území Slovenskej republiky alebo prechádza bez zastávky územím cudzieho štátu. Taktiež je ňou miestna a regionálna cezhraničná železničná doprava do vzdialenosti 15 km od štátnej hranice.
9. **Interoperabilita** je schopnosť existujúceho železničného systému umožniť bezpečný a nerušený pohyb vlakov, ktoré dosahujú úroveň výkonnosti požadovanú pre železničný systém.

10. **Interoperabilná cezhraničná železničná doprava** je cezhraničná doprava, na ktorú prevádzkovateľ železničnej dopravy potrebuje najmenej dve bezpečnostné osvedčenia.
11. **Cezhraničná železničná doprava** je doprava vykonávaná na území iného štátu, t.j. doprava vykonávaná na území cudzích železničných správ, ktorá nemá charakter vnútroštátnej železničnej dopravy a nevzťahujú sa na ňu podmienky interoperabilnej cezhraničnej železničnej dopravy.
12. **Turnus** je pravidelne sa opakujúci rozvrh pracovného času pri prácach konaných každý deň, teda aj v sobotu, nedeľu a vo sviatok, v pracovných zmenách s pravidelným, či nepravidelným nástupom práce, s rovnakou alebo nerovnakou dĺžkou pracovnej zmeny.
13. **Dĺžka turnusu** je celkový počet dní, na ktorý je turnus stanovený vrátane turnusového voľna.
14. **Turnusové voľno** je deň voľna (doby odpočinku), kedy zamestnanec podľa určeného rozvrhu pracovných zmien nemá stanovené, že má v tento deň pracovať.
15. **Rozvrh pracovných zmien** vyplýva zo zaradenia zamestnanca v turnuse. Konkrétne obsadenie výkonu zamestnanca zaradeného v turnuse spracováva vedúci pracoviska alebo ním poverený zamestnanec spravidla na príslušnú platnosť turnusu. Zmeny v ňom vykonáva pri dodržaní príslušných ustanovení tohto turnusového poriadku.
16. **Pracoviskom mobilného zamestnanca**, okrem miesta hlavnej a vedľajšej prevádzky zamestnávateľa a každého iného miesta, na ktorom zamestnanec vykonáva dopravné činnosti, je i vozidlo, ktoré mobilný zamestnanec používa na vykonávanie dopravných činností.
17. **Pracovný čas** je časový úsek, v rámci ktorého je zamestnanec k dispozícii zamestnávateľovi, vykonáva prácu a plní povinnosti vyplývajúce z existencie pracovného pomeru podľa pracovnej zmluvy a z pracovnoprávných a iných predpisov ako aj z kolektívnej zmluvy.
18. **Norma pracovného času** je určená počtom hodín v príslušnom mesiaci podľa stanoveného týždenného fondu pracovného času.
19. **Pracovná zmena** je čas od nástupu do ukončenia pracovného výkonu vrátane času prípravných prác, prestávok v práci, pohotovosti v rámci pracovnej zmeny a režijných ciest. Pracovná zmena môže byť po dohode so zástupcami zamestnancov rozdelená na dve časti a po dohode so zamestnancom najviac na tri časti.
20. **Nepretržitým pracovným režimom** je režim práce, ktorý sa koná každodenne, t.j. aj v sobotu, nedeľu a vo sviatok, v ktorýkoľvek denný a nočný čas. Nerozhoduje pritom, či pracovné zmeny, v ktorých sa práca koná, bezprostredne na seba nadväzujú, t.j. či pri nich dochádza k osobnému odovzdaniu práce, alebo medzi jednotlivými pracovnými zmenami sa vyskytujú prestávky a jedna bezprostredne nenadväzuje na druhú.
21. **Traťový výkon** je čas vedenia hnacieho dráhového vozidla (ďalej len „HDV“) a sprevádzania vlakovej súpravy sprevádzajúcim personálom. Je to trvanie plánovanej činnosti, počas ktorej je rušňovodič zodpovedný za HDV a sprevádzajúci personál za vlakovú súpravu vrátane všetkých plánovaných prestávok, počas ktorých zostáva rušňovodič zodpovedný za HDV a sprevádzajúci personál za vlakovú súpravu, okrem plánovaného času na uvedenie HDV alebo vlakovej súpravy do prevádzky a mimo prevádzky. Za traťový výkon sa považuje aj výkon na poznaní trate a jazdom zácviaku.
22. **Pracovná pohotovosť v zmysle zákona č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave** je čas, počas ktorého zamestnanec nemusí byť na pracovisku, ale je povinný byť zamestnávateľovi k dispozícii pripravený začať vykonávať prácu na jeho pokyn nad určený týždenný pracovný čas.

23. **Práca nadčas** je práca vykonávaná zamestnancom, na príkaz alebo so súhlasom zamestnávateľa, nad určený týždenný pracovný čas vyplývajúci z vopred určeného rozvrhnutia pracovného času a vykonávaná mimo rámca rozvrhu pracovných zmien.
24. **Práca vo sviatok** je práca vykonávaná v deň, ktorý je ustanovený za štátny sviatok alebo sviatok v zmysle osobitného predpisu.
25. **Štátne sviatky alebo sviatky** sú dni určené osobitným predpisom. Tieto dni sa pritom posudzujú ako dni pracovného pokoja okrem nedeľ, na ktoré pripadol štátny sviatok alebo sviatok.
26. **Prípravné práce** sú pracovné činnosti, ktoré bezprostredne súvisia s plnením pracovných úloh (výkonov).
27. **Režijná cesta** je čas potrebný na premiestnenie zamestnanca v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh z dohodnutého miesta alebo určeného miesta výkonu práce do iného miesta výkonu práce pred jeho začiatkom, v jeho priebehu ako aj po skončení pracovného výkonu.
28. **Obvyklý pracovný deň zamestnanca** je deň, kedy zamestnanec podľa určeného rozvrhu pracovných zmien má pracovať.
29. **Doba odpočinku** je akákoľvek doba, ktorá nie je pracovným časom. Doba odpočinku je doba medzi ukončením jednej pracovnej zmeny alebo jej časti a nástupom do ďalšej pracovnej zmeny alebo jej časti.
30. **Odpočinok mimo domov** je denný odpočinok, ktorý si mobilný zamestnanec nemôže vybrať v mieste svojho bydliska.
31. **Kalendárny deň** je každý deň v týždni vrátane sobôt, nedeľ a sviatkov. Je to čas od 00:00 hod. do 24:00 hod.
32. **Nočný čas resp. práca vykonávaná v noci** je práca v čase medzi 22:00 hodinou a 6:00 hodinou.
33. **Denný čas resp. práca vykonávaná počas dňa** je práca v čase medzi 6:00 hodinou a 22:00 hodinou.
34. **Deň** je 24 hodín po sebe nasledujúcich.
35. **Týždeň** je čas od 00:00 hod. v pondelok do 24:00 hod. v nedeľu. Pri nerovnomernom rozvrhnutí pracovného času sa týždňom rozumie sedem po sebe nasledujúcich dní.
36. **Prestávky v práci** sú istým časovým úsekom v rámci pracovnej zmeny, počas ktorých zamestnanec nie je povinný vykonávať prácu a zamestnávateľ nie je oprávnený počas tejto prestávky výkon práce od zamestnanca požadovať.
37. **Dovolenka** je právom poskytnutá a garantovaná možnosť prerušenia výkonu práce zamestnancom na určitý čas, ktorá je spojená s existenciou jeho pracovného pomeru a ktorá sa poskytuje zamestnancom až po splnení zákonom ustanovených predpokladov. Je najvýznamnejšou dobou odpočinku, v rámci ktorej je zamestnanec oslobodený od plnenia pracovných povinností, a ktorá mu slúži na zotavenie po vykonanej práci.
38. **Prekážky v práci** sú skutočnosti, ktoré bránia zamestnancovi v plnení jeho pracovných úloh, kedy nedochádza k výkonu práce.

Článok 2 – TURNUS

2.1 Podklady pre spracovanie turnusov

1. Turnus sa zostavuje s prihliadnutím na:
  - a) grafikon vlakovej dopravy, staničné a prevádzkové poriadky základných pracovísk, technologické postupy a pod.. Pre rozsah prác a podmienok potreby zamestnancov podľa noriem obslúh platia osobitné predpisy,
  - b) všeobecný záujem s ohľadom na hospodárnosť, efektívnosť a bezpečnosť dopravy a oprávnené záujmy zamestnancov.

Prepočet pracovného času sa v rámci turnusu robí na 28 dní. Turnus sa spravidla zostavuje tak, aby sa v prepočte troch mesiacov čo najviac priblížil ustanovenému pracovnému času (v turnuse je potrebné uviesť spôsob vysporiadania ustanoveného pracovného času).

2. Turnus sa u turnusových zamestnancov s pravidelným nástupom do práce uplatňuje podľa popisu uvedeného v prílohe č. 1 tohto turnusového poriadku. Tento popis v záujme dodržiavania stanoveného počtu turnusových zamestnancov a dispozičných zamestnancov slúži ako základ pre ďalšie varianty turnusov.
3. Turnus sa stanoví spravidla v dĺžke na maximálne 27 dní. Na väčší počet dní je možné stanoviť turnus iba v mimoriadnych prípadoch po súhlase riaditeľa úseku.

2.2 Schvaľovanie turnusov

1. Turnus, ako i každé jeho zmeny, sa zostavuje podľa potrieb grafikonu vlakovej dopravy v príslušnom organizačnom útvere alebo z poverenia príslušného vedúceho zamestnanca organizačného útvaru na nižšom organizačnom stupni a schváli sa po dohode s príslušnými zástupcami zamestnancov.
2. So schváleným turnusom vrátane jeho zmien musí byť zamestnanec vopred oboznámený. Na každom pracovisku sa turnus vyvesí na mieste prístupnom všetkým zamestnancom najmenej 7 dní pred jeho platnosťou. Grafické znázornenie turnusu sa vypracuje pre každé pracovisko.
3. Pracovný čas v prípade mimoriadnych výkonov (t. j. mimo schválených turnusov) sa riadi podmienkami stanovenými týmto turnusovým poriadkom. O týchto mimoriadnych výkonoch budú zástupcovia zamestnancov vždy informovaní.

Článok 3 – PRACOVNÝ ČAS

1. Pracovný čas je čas, v ktorom turnusový zamestnanec plní pracovné výkony, vykonáva prípravné práce, režijné cesty, zúčastňujú sa na povinnom školení, periodických a mimoriadnych skúškach (len v riadnom termíne), posudzovaní zdravotnej a psychickej spôsobilosti sú, opravuje služobné pomôcky a poskytujú sa mu prestávky na odpočinok a jedenie.
2. Rozvrhnutie pracovného času je upravené turnusom, ktorý je spracovaný po dohode so zástupcami zamestnancov na stanovený pracovný čas tak, aby v priemere za pravidelne sa opakujúce obdobie turnusu zodpovedal určenému týždennému fondu pracovného času. Pre dispozičného zamestnanca sa určuje podľa potrieb prevádzky za podmienky dodržania mesačnej kalendárnej normy pracovného času, alebo po dohode s týmto zamestnancom ako turnusová norma podľa vopred naplánovaných pracovných zmien v príslušnom mesiaci.

3. Rozvrhnutie pracovného času na jednotlivé týždne sa stanovuje najviac na obdobie 12 mesiacov.
4. Pracovný čas zamestnanca nesmie prekročiť v priebehu týždňa 60 hodín. Týždňom sa rozumie obdobie siedmich po sebe nasledujúcich dní.
5. Dĺžka týždenného pracovného času v nepretržitom, jednozmennom (obdeň), dvojzmennom a trojzmennom pracovnom režime je pre turnusového zamestnanca stanovená kolektívnou zmluvou.
6. Rušňovodič v pracovnom pomere alebo samostatne zárobkovo činný rušňovodič je povinný zamestnávateľovi, pre ktorého vykonáva činnosť poskytnúť písomné údaje o pracovnom čase a dobe odpočinku u iného zamestnávateľa alebo osoby, pre ktorú vykonáva činnosť rušňovodiča samostatne zárobkovo činný rušňovodič. Pracovný čas u rôznych zamestnávateľov a osôb, pre ktoré vykonáva činnosť rušňovodiča samostatne zárobkovo činný rušňovodič, je súčtom pracovných časov u každého z nich.

3.1 Pracovné režimy

1. Nepretržitým pracovným režimom je režim práce, ktorá sa koná každodenne, t.j. v ktorýkoľvek kalendárny deň. Nerozhoduje pritom, či pracovné zmeny, v ktorých sa práca koná, bezprostredne na seba nadväzujú, t.j. či pri nich dochádza k osobnému odovzdaniu práce, alebo medzi jednotlivými pracovnými zmenami sa vyskytujú prestávky a jedna bezprostredne nenadväzuje na druhú.
2. Pri nepravidelnom nástupe do pracovných zmien sa jedná o také nástupy, ktoré v rôznych dňoch nie sú určené turnusom na rovnaký čas.
3. U zamestnanca s pravidelným nástupom do práce má úprava pracovného času z prevádzkových dôvodov charakter nepretržitého pracovného režimu za týchto podmienok:
  - a) v turnuse pracujú striedavo najmenej traja zamestnanci,
  - b) prerušenie prevádzky má charakter pevnej prestávky a pracovisko je obsadené v priemere minimálne 16 hodín denne za obdobie 28 dní.

Pracovný čas zamestnanca v profesii rušňovodič a vlakvedúci sa považuje vždy za nepretržitý pracovný režim, okrem zamestnancov pripravujúcich sa na tieto profesie - zamestnancov vo výcviku.

4. Pri dvojzmennom pracovnom režime nie je pracovisko obsadené plných 24 hodín (spravidla je obsadené len do dvoch tretín). Zamestnanci sa pravidelne striedajú v ranných a popoludňajších pracovných zmenách. Návaznosť pracovných zmien v dvojzmennom režime práce je zachovaná aj vtedy, ak je medzi nimi pevná prestávka z prevádzkovo-technických dôvodov.
5. Ostatná úprava pracovného času na pracoviskách sa považuje za jednozmenný pracovný režim.

3.2 Norma pracovného času

(určený pracovný čas vyplývajúci z ustanoveného pracovného času)

1. Pre turnusového zamestnanca zaradeného do turnusu s nerovnomerne rozvrhnutým pracovným časom sa použije turnusová norma, ktorá musí korešpondovať v prepočte s ročným fondom pracovného času (príloha č. 2). Turnusová norma je počet hodín v príslušnom mesiaci vyplývajúci z rozvrhu pracovných zmien turnusu spracovaného podľa stanoveného týždenného fondu pracovného času.

2. Normou pracovného času pre dispozičného zamestnanca môže byť:
  - a) počet hodín v príslušnom mesiaci vyplývajúci zo stanoveného týždenného fondu pracovného času a počtu kalendárnych dní v tomto mesiaci, alebo
  - b) po dohode s týmto zamestnancom turnusová norma z vopred naplánovaných pracovných zmien v príslušnom mesiaci.
3. Ak pracuje zamestnanec len časť mesiaca, stanoví sa norma pracovného času nasledovne:
  - a) u zamestnanca s turnusovou normou pracovného času sa kráti turnusom stanovený fond pracovného času v príslušnom mesiaci o celkový čas plánovaného, ale v dôsledku neprítomnosti odpadnutého výkonu,
  - b) u zamestnanca s kalendárnou normou pracovného času sa kráti celkový mesačný fond pracovného času v príslušnom kalendárnom mesiaci o priemernú dennú normu (príloha č. 2) vynásobenú počtom kalendárnych dní neprítomnosti,
  - c) pri preradení zamestnanca na pracovisko, na ktorom sa uplatňuje iná norma pracovného času, alebo na ktorom je stanovený iný týždenný fond pracovného času, stanoví sa mesačná norma ako súčet noriem určených osobitne za jednotlivé časti mesiaca.

3.3 Nočná práca

1. Nočná práca je práca vykonávaná v čase medzi 22. hodinou a 6. hodinou.
2. Za nočnú pracovnú zmenu sa považuje pracovná zmena alebo časť pracovnej zmeny, v ktorej sa vykonáva práca v noci v rozsahu najmenej 3 hodín po sebe nasledujúcich.
3. Ak trvá nočná pracovná zmena alebo časť pracovnej zmeny do 8 hodín vrátane, môže zamestnanec odpracovať najviac 6 nočných pracovných zmien za sebou. Pracovné zmeny alebo časť pracovnej zmeny dlhšie ako 8 hodín môže zamestnanec vykonať najviac v dvoch po sebe nasledujúcich nociach.
4. Turnusový zamestnanec, ktorý má určenú povinnosť sledovať postavenie návestidiel a nevykonáva traťový výkon (staničný posun), môže odpracovať najviac 2 nočné pracovné zmeny za sebou.
5. Rušňovodič, ktorý (vykonáva traťový výkon a počas neho) má určenú povinnosť sledovať postavenie návěstí na trati, môže vykonať najviac 2 nočné pracovné zmeny za sebou, pričom súčet traťového výkonu v týchto pracovných zmenách alebo ich častí nemôže byť viac ako 5 hodín v čase od 0.⁰⁰ do 5.⁰⁰ hodín.
6. Priemerná dĺžka pracovného času zamestnanca pracujúceho v noci nesmie presiahnuť 10 hodín v priebehu 24 hodín v dobe najviac 6-tich po sebe nasledujúcich mesiacov. Pri výpočte priemernej dĺžky pracovného času sa vychádza z 5-denného pracovného týždňa.

3.4 Práca nadčas

1. Zamestnávateľ môže zamestnancovi po dohode s ním poskytnúť za prácu nadčas namiesto mzdového zvýhodnenia za prácu nadčas náhradné voľno v rozsahu, v ktorom práca nadčas trvala. Zamestnávateľ toto náhradné voľno poskytne zamestnancovi v dohodnutom termíne. Ak sa zamestnávateľ so zamestnancom nedohodne na termíne čerpania náhradného voľna za prácu nadčas, je zamestnávateľ povinný toto náhradné voľno zamestnancovi poskytnúť v lehote ustanovenej v § 121 ods. 4 Zákonníka práce. V prípade, že zamestnávateľ neposkytne zamestnancovi náhradné voľno ani v lehote

uvedenej v predchádzajúcej vete, patrí zamestnancovi popri dosiahnutej mzde aj mzdové zvýhodnenie za prácu nadčas.

2. Ak je zamestnancovi s turnusovou normou pracovného času nariadený výkon potrebný na doplnenie mesačnej normy alebo ročnej normy pracovného času, tento výkon nie je prácou nadčas. Na doplnenie ročnej normy pracovného času je možné nariadiť, za podmienok dodržania stanoveného odpočinku v týždni a maximálnej dĺžky týždenného pracovného času, v mesiacoch október, november a december po jednej pracovnej zmene, a to len v prípade, keď má zamestnanec chýbajúce hodiny do ročnej normy pracovného času, ak sa zamestnanec so zamestnávateľom nedohodne inak.
3. Pracovný čas odpracovaný nad mesačnú kalendárnu normu sa u dispozičného zamestnanca považuje za prácu nadčas.

3.5 Práca vo sviatok

1. Zamestnávateľ môže zamestnancovi nariadiť vo sviatok len práce, ktoré možno nariadiť v dňoch nepretržitého odpočinku zamestnanca v týždni a práce v nepretržitej prevádzke.
2. Za čas práce vo sviatok sa u zamestnancov považuje odpracovaný čas v kalendárnom dni, na ktorý bol sviatok stanovený, t.j. od 00:00 hod. do 24:00 hod. Zamestnancovi za prácu vo sviatok patrí mzda a mzdové zvýhodnenie.
3. Ak sa zamestnávateľ so zamestnancom dohodne na čerpaní náhradného voľna za prácu vo sviatok, zamestnancovi za tento čas nepatrí mzdové zvýhodnenie, ale patrí mu za hodinu práce vo sviatok hodina náhradného voľna. Toto náhradné voľno poskytne zamestnávateľ zamestnancovi najneskôr v dobe troch kalendárnych mesiacov, pokiaľ sa nedojednala iná doba. Ak zamestnávateľ neposkytne zamestnancovi náhradné voľno v dobe uvedenej v predchádzajúcej vete, patrí tomuto zamestnancovi popri dosiahnutej mzde aj mzdové zvýhodnenie.
4. Ak v dôsledku sviatku príde k poklesu dopravy, ktorý umožňuje zníženie početného obsadenia pracovísk, resp. odrieknutie vlakov a zamestnanec nepracuje, pretože sviatok pripadol na jeho obvyklý pracovný deň (plánovanú pracovnú zmenu), patrí mu náhrada mzdy vo výške priemerného zárobku v rozsahu pôvodne plánovaného výkonu. Za odpadnutý výkon vo sviatok nie je možné nariadiť náhradný výkon.
5. V prípade, že deň, na ktorý pripadol sviatok nebol obvyklým pracovným dňom zamestnanca, čiže zamestnanec podľa určeného rozvrhu pracovných zmien nemal pracovať, náhrada mzdy tomuto zamestnancovi nepatrí.
6. Sviatok nemôže byť dôvodom na zmenu stanoveného rozvrhu pracovných zmien.

3.6 Rozvrhnutie pracovného času zamestnanca vo výcviku a v zácviaku

1. Rozvrhnutie pracovného času zamestnanca vo výcviku a v zácviaku a zamestnancovi, ktorý je určený na oboznámenie sa s miestnymi a traťovými pomermi, určí vedúci zamestnanec organizačného útvaru alebo ním poverený zamestnanec s prihliadnutím na využitie fondu pracovného času, hospodárnosť z hľadiska organizácie a bezpečnosť pri práci.

3.7 Režijná cesta

1. Režijná cesta sa realizuje:

- a) dopravným prostriedkom, kedy sa do pracovného času započíta čas potrebný pre toto použitie (použije sa najbližší a najvýhodnejší prípoj, spojenie). Dĺžku časov pre jednotlivé spojenia vopred určí vedúci zamestnanec príslušného základného pracoviska alebo ním poverený zamestnanec po dohode so zástupcami zamestnancov,
- b) peši (chôdza), kedy sa do pracovného času započítava čas potrebný na prekonanie vzdialenosti, a to 3 minúty za každých i začatých 200 metrov. Režijnú cestu peši pri vzdialenosti nad 4 km môže zamestnávateľ uplatniť len s predchádzajúcim súhlasom zástupcov zamestnancov.
- c) peši (chôdza) do a z nocľažne a pohotovostnej miestnosti sa započítava ako režijná cesta so stanovením času podľa písm. b) tohto bodu.

Premiestnenie zamestnancov formou režijnej cesty je zamestnávateľ povinný realizovať v súvislosti s traťovým výkonom práce. Pri ostatných výkonoch práce zamestnávateľ uplatní premiestnenie zamestnanca formou vyslania na pracovnú cestu.

2. Režijná cesta vlakom musí byť uvedená v prevádzkovom zázname, čo oprávňuje zamestnanca na cestovanie v 2. vozňovej triede. Pri ceste nad 200 kilometrov jedným smerom sa môže použiť 1. vozňová trieda.
3. Čas režijnej cesty sa započítava do pracovného času.

3.8 Prípravné práce

1. Prípravné práce musia byť zapracované v turnuse.
2. Za prípravné práce sa považujú:
  - a) práce, ktoré súvisia s odovzdaním a prevzatím pracovnej zmeny v nepretržitej prevádzke, pričom na jednotlivé činnosti sa stanovuje **maximálne**
    - **10 minút:**
kurič kotlov, vedúci posunu, vozmajster, majster údržby, výhybkár a výhybkár/točnicar,
    - **30 minút:**
ústredný dispečer, regionálny dispečer, strojmajster, komandujúci a majster pre vozne,
  - b) práce, ktoré súvisia s vykonaním sledu účtovných a pokladničných činností na začiatku a na konci pracovnej zmeny, pričom na jednotlivé činnosti sa stanovuje **maximálne**
    - **35 minút:**
osobný pokladník / referent kontaktného centra,
pričom čas týchto prípravných prác pre jednotlivé pracoviská stanoví príslušný organizačný útvar osobitnými usmerneniami.
  - c) ostatné práce súvisiace s plnením pracovných úloh (výkonom práce, napr. mesačné účtovné uzávierky) pred, po alebo v rámci pracovnej zmeny.
3. Všetky prípravné práce a ich maximálny časový rozsah, budú v súlade s týmto turnusovým poriadkom stanovené pre príslušné profesie osobitnými predpismi vydanými za účelom stanovenia nevyhnutných technologických časov pre jednotlivé činnosti. Tieto nevyhnutné technologické časy budú stanovené príslušnými organizačnými útvarmi po dohode so zástupcami zamestnancov.

4. Čas na prípravné práce sa určí čo najúčelnejšie vzhľadom na miestne podmienky a danú technológiu práce.

3.9 Pracovná pohotovosť

1. Čas pracovnej pohotovosti a jeho predpokladané trvanie musí zamestnanec poznať vopred, najmä na základe rozvrhu pracovných zmien.
2. Pracovná pohotovosť môže byť stanovená:
  - a) v rámci pracovnej zmeny,
  - b) mimo rámca pracovnej zmeny
3. Čas pracovnej pohotovosti, počas ktorého zamestnanec podľa požiadaviek zamestnávateľa vykonáva prácu nad určený týždenný pracovný čas je prácou nadčas.
4. Zamestnávateľ môže nariadiť pracovnú pohotovosť najviac v rozsahu 300 hodín za kalendárny rok a ak ide o zamestnanca závodného hasičského útvaru na dráhe najviac 400 hodín za kalendárny rok. Nad tento rozsah je pracovná pohotovosť prípustná len po dohode so zamestnancom.

3.9.1 Pracovná pohotovosť v rámci pracovnej zmeny

1. Pracovná pohotovosť v rámci pracovnej zmeny je pohotovosť, počas ktorej zamestnávateľ od zamestnanca nepožaduje aby zostal na pracovisku, ale aby bol k dispozícii zamestnávateľovi tak, aby mohol reagovať na výzvu zamestnávateľa vykonávať prácu a plniť si povinnosti v zmysle pracovnej zmluvy. Tento čas a jeho predpokladané trvanie musí zamestnanec poznať vopred, najmä na základe rozvrhu pracovných zmien alebo podľa cestovného poriadku.
2. Pracovná pohotovosť v rámci pracovnej zmeny nesmie u zamestnanca presiahnuť
  - 24 hodín v priebehu týždňa a
  - 72 hodín v priebehu kalendárneho mesiaca.
3. Pre účely pracovnej pohotovosti v rámci pracovnej zmeny nie je pracoviskom pohotovostná miestnosť.
4. Pracovná pohotovosť v rámci pracovnej zmeny sa nezapočítava do pracovného času.

3.9.2 Pracovná pohotovosť mimo rámca pracovnej zmeny

1. Pracovná pohotovosť mimo rámca pracovnej zmeny môže byť stanovená:
  - a) na pracovisku obvyklom alebo na inom pracovisku vopred určenom,
  - b) na dohodnutom mieste mimo pracoviska.

3.9.2.1 Pracovná pohotovosť na pracovisku

1. Pracovná pohotovosť na pracovisku je čas, počas ktorého zamestnanec podľa požiadaviek zamestnávateľa je povinný byť na pracovisku pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, sa započítava do pracovného času.
2. Ak nadväzuje pracovná pohotovosť na pracovisku bezprostredne na pracovnú zmenu, môže byť stanovená iba v takom rozsahu, aby s predchádzajúcou pracovnou zmenou alebo jej časťou neprekročila 15 hodín.

3. Pred nástupom do nasledujúcej pracovnej zmeny musí byť zabezpečený odpočinok s možnosťou spánku na lôžku u všetkých zamestnancov min. 8 hodín, so súhlasom zamestnanca môže byť tento odpočinok skrátený na 6 hodín.
4. Ak má zamestnanec rozvrhom pracovných zmien po ukončení pracovnej pohotovosti určenú ďalšiu pracovnú zmenu alebo jej časť, potom v rozsahu, v ktorom minimálny odpočinok zasiahne do tejto pracovnej zmeny, ide o prekážku v práci na strane zamestnávateľa. Zamestnávateľ mu v tomto rozsahu poskytne náhradu mzdy vo výške priemerného zárobku a zamestnanec nastúpi do pracovnej zmeny po uplynutí času minimálneho odpočinku. V prípade, že bol odpočinok s možnosťou spánku na lôžku zamestnancovi poskytnutý už počas pracovnej pohotovosti na pracovisku, zamestnanec je povinný nastúpiť do pracovnej zmeny podľa rozvrhu pracovných zmien.
5. Ak je zamestnanec počas pohotovosti na pracovisku povolaný k pracovnému výkonu, začína pracovný čas výkonom práce na určenom pracovisku. V prípade, že k pracovnému výkonu na prikázanom pracovisku vykonáva zamestnanec prípravu pomôcok, náradia, materiálu alebo ich premiestnenie, začína pracovný čas už touto činnosťou. Obdobne sa posudzuje činnosť po vykonaní pracovného výkonu.
6. Pracovná pohotovosť skončí uplynutím doby, na ktorú bola stanovená.
7. Ak je zamestnanec počas pohotovosti na pracovisku povolaný k výkonu práce mimo pravidelného pracoviska, patria mu náhrady cestovných výdavkov, pokiaľ splní podmienky pre ich výplatu.

3.9.2.2 Pracovná pohotovosť na dohodnutom mieste mimo pracoviska

1. Zamestnancovi môže byť nariadené alebo s ním dohodnuté, aby bol mimo stanovený pracovný čas na dohodnutom mieste mimo pracoviska pripravený, že bude povolaný dostaviť sa k pracovnému výkonu na určené pracovisko.
2. Pracovná pohotovosť na dohodnutom mieste mimo pracoviska sa nezapočítava do pracovného času.
3. Ak je zamestnanec počas pohotovosti mimo pracoviska povolaný k výkonu, začína pracovný čas výkonom práce na určenom pracovisku. V prípade, že k výkonu na prikázanom pracovisku vykonáva zamestnanec prípravu pomôcok, náradia, materiálu alebo ich premiestnenie, začína pracovný čas už touto činnosťou. Podobne sa posudzuje činnosť po skončení pracovného výkonu. Pracovná pohotovosť skončí uplynutím doby, na ktorú bola stanovená.
4. Ak nebude zamestnanec počas pracovnej pohotovosti z dôvodov ním zavinených včas k dispozícii, náhrada za pracovnú pohotovosť mu nepatrí.
5. Ak je zamestnanec povolaný k výkonu práce mimo obec pravidelného pracoviska, patria mu náhrady cestovných výdavkov, pokiaľ splní podmienky pre ich výplatu.

Článok 4 – PRACOVNÁ ZMENA

1. Miesto a čas začiatku a ukončenia pracovnej zmeny, ako aj rozvrh pracovných zmien určuje vedúci zamestnanec organizačného útvaru alebo ním poverený zamestnanec po dohode so zástupcami zamestnancov v rámci miest výkonu práce dohodnutých v pracovnej zmluve.

4.1 Dĺžka pracovnej zmeny

1. Dĺžka pracovnej zmeny nesmie v zásade prekročiť 15 hodín, u rušňovodiča nesmie prekročiť 13 hodín. Pracovná zmena môže byť predĺžená o čas režížných ciest na konci pracovnej zmeny.
2. Pracovná zmena, ktorá nenadväzuje na predchádzajúcu alebo nasledujúcu pracovnú zmenu, nemôže byť kratšia ako dĺžka dennej kalendárnej normy podľa týždenného fondu pracovného času.

4.2 Mimoriadne predĺženie pracovnej zmeny

1. Pracovná zmena môže byť výnimočne predĺžená nad stanovenú dĺžku pracovnej zmeny len po predchádzajúcom súhlase zamestnanca v profesii rušňovodič a vlakvedúci v tých prípadoch, keď je potrebné dopraviť vlak do stanice určenia alebo do stanice, v ktorej sa môžu zamestnanci v profesii rušňovodič a vlakvedúci vymeniť, maximálne však do dĺžky pracovnej zmeny podľa bodu 1 ustanovenia 4.1.
2. Pri nepriaznivej poveternostnej situácii, živelných pohromách, snehových kalamiách, železničných nehodách alebo iných mimoriadnych (nepredvídateľných) okolnostiach zamestnávateľ predĺži pracovný čas na čas trvania ohrozenia bezpečnosti vozidla, vlakového personálu alebo cestujúcich. Súhlas udeľuje dispečer alebo vedúci organizačného útvaru alebo ním poverený vedúci zamestnanec.

4.3 Prerušenie pracovnej zmeny

1. Prerušenie pracovnej zmeny vzniká len za predpokladu, že prerušenie práce je súvisle viac ako 60 min. Pracovná zmena môže byť po dohode so zástupcami zamestnancov rozdelená najviac na dve časti. V prípade potreby zamestnávateľa môže byť pracovná zmena po dohode so zamestnancom rozdelená najviac na tri časti.
2. Doba prerušenia od 61 do 180 min. vrátane sa považuje za pohotovosť v rámci pracovnej zmeny a nezapočítava sa do pracovného času. V prípade, že zamestnanec v čase plánovanej pracovnej pohotovosti v rámci pracovnej zmeny vykonáva prácu, považuje sa tento čas za výkon práce zamestnanca. Za výkon práce sa pritom považuje skutočný čas, ktorý zasahuje do pracovnej pohotovosti v rámci pracovnej zmeny. Ak je zvyšok času plánovanej pracovnej pohotovosti v rámci pracovnej zmeny rovný resp. menší ako 60 minút, tento čas sa považuje za výkon práce.
3. Doba prerušenia v dĺžke nad 180 min. sa nezapočítava do pracovného času a v tejto dobe môže zamestnanec pracovisko opustiť.
4. Prerušenie pracovnej zmeny dlhšie ako 180 minút v čase od 22.⁰⁰ hod. do 6.⁰⁰ hod. sa nezapočítava do pracovného času iba pri poskytnutí odpočinku s možnosťou spánku na lôžku. Ak zamestnanec nemá zabezpečenú možnosť odpočinku na lôžku, posudzuje sa doba prerušenia medzi 22.⁰⁰ hod. a 6.⁰⁰ hod. ako prekážka v práci na strane zamestnávateľa podľa Zákonníka práce. Časy pred 22.⁰⁰ hod. a po 6.⁰⁰ hod. sa posudzujú samostatne podľa príslušných ustanovení tohto turnusového poriadku.
5. U zamestnanca sa doba prerušenia pracovnej zmeny, ktoré vznikne na území iného štátu, započíta do pracovného času.
6. Vedúci zamestnanec základného pracoviska alebo ním poverený zamestnanec je povinný určiť zamestnancovi, ktorý má nariadenú pohotovosť v rámci pracovnej zmeny, miestnosť s primeraným vybavením, kde sa môže zamestnanec počas pohotovosti zdržovať. Povinnosť zabezpečiť miestnosť, kde sa môže zamestnanec zdržovať, má vedúci

základného pracoviska alebo ním poverený vedúci zamestnanec aj počas doby prerušenia v pracovnej zmene aj v dennej dobe.

4.4 Dočasné prerušenie cesty

1. Pri prerušení cesty vlakovým personálom po nastúpení do pracovnej zmeny a pridelení výkonu pokračuje výkon práce aj v čase, keď vlak je v pokoji, pretože zamestnanec sleduje traťové a signalizačné zariadenia, prístroje na HDV, udržiava HDV v stave okamžitého použitia, nesmie sa vzdialiť od vlaku a pod. a preto ide o plnenie pracovných úloh.
2. V čase, keď vlakový personál čaká na príchod (odchod) plánovaného vlaku, je povinný plniť povinnosti, ktoré súvisia s výkonom práce a povinnosti uložené vedúcim zamestnancom v rámci druhu práce dohodnutého v pracovnej zmluve, napr. opravy cestovných poriadkov, služobných predpisov, prehliadku vozňov v rámci zvýšenej kultúry cestovania, prehliadku vozidiel a pod. Tieto časy sa započítavajú do pracovného času a počas nich sa zamestnanec nesmie vzdialiť z pracoviska.

4.5 Odchýlky od plánovaných pracovných zmien

1. Zamestnanec je povinný neodkladne oznámiť zamestnávateľovi dôvody, pre ktoré nemôže nastúpiť do pracovnej zmeny.
Zamestnanec musí byť o každej zmene plánovanej pracovnej zmeny turnusu včas vyrozumieť, a to:
  - a) pri zrušení pôvodne plánovanej pracovnej zmeny najneskôr ešte doma pred odchodom do pracovnej zmeny alebo v obratovej stanici ešte pred nástupom na odpočinok,
  - b) pri určení nástupu do neplánovanej pracovnej zmeny sa organizácia pracovného času riadi príslušnými ustanoveniami Zákonníka práce a turnusového poriadku (odpočinok medzi dvomi pracovnými zmenami, týždenný pracovný čas, nočná práca a pod.).
2. Zámena pracovnej zmeny bez odpočinku za pracovnú zmenu s odpočinkom sa nemôže nariadiť bez súhlasu zamestnanca.
3. Ak dôjde k zmene vopred plánovanej pracovnej zmeny, považuje sa pri:
  - a) pridelení novej pracovnej zmeny pracovný čas presahujúci pracovný čas pôvodne plánovanej pracovnej zmeny za prácu nadčas,
  - b) pridelení novej pracovnej zmeny pracovný čas chýbajúci do pracovného času pôvodne plánovanej pracovnej zmeny za prekážku v práci na strane zamestnávateľa.

Článok 5 – DOBA ODPOČINKU

5.1 Nepretržitý odpočinok medzi dvomi pracovnými zmenami

1. Zamestnanec má nárok na minimálny denný odpočinok trvajúci 11 po sebe nasledujúcich hodín za 24 hodín. Tento odpočinok možno skrátiť až na 8 hodín zamestnancovi staršiemu ako 18 rokov v nepretržitej prevádzke a pri turnusovej práci, pri naliehavých opravárenských prácach, ak ide o odvrátenie nebezpečenstva ohrozujúceho život alebo zdravie zamestnancov, a pri mimoriadnych udalostiach.
2. Vo výnimočných prípadoch môže byť zamestnancom s pravidelným nástupom do práce s ich súhlasom skrátený odpočinok na 6 hodín za podmienok poskytnutia odpočinku s možnosťou spánku na lôžku. Zamestnancom s nepravidelným nástupom do práce a s nerovnakou dĺžkou pracovných zmien pri poskytnutí odpočinku s možnosťou spánku

na lôžku môže byť s ich súhlasom odpočinok na domovskom výkonnom pracovisku skrátený až na 6 hodín. Ak bola predchádzajúca pracovná zmena alebo jej časť kratšia ako 6 hodín, dĺžka tohto odpočinku sa musí rovnať najmenej dĺžke trvania tejto predchádzajúcej pracovnej zmeny alebo jej časti, minimálne však 3 hodiny.

3. U zamestnanca s nepravidelným nástupom práce a nerovnakou dĺžkou pracovných zmien musí byť na inom ako domovskom výkonnom pracovisku zabezpečený odpočinok medzi dvomi pracovnými zmenami v dĺžke aspoň 6 hodín. Ak bola predchádzajúca pracovná zmena alebo jej časť kratšia ako 6 hodín, v dĺžke tejto predchádzajúcej pracovnej zmeny alebo jej časti, najmenej 3 hodiny. Pobyt nesmie presiahnuť 9 hodín a musí byť pri ňom vytvorená možnosť spánku na lôžku. Plánovaný odpočinok musí byť poskytnutý zásadne na určenom mieste.
4. Odpočinok podľa bodov 2 a 3 tohto ustanovenia 5.1 možno skrátiť dvakrát v priebehu týždňa za podmienok, že ku skráteniu nedôjde v dvoch po sebe nasledujúcich dňoch a odpočinok v nasledujúcom týždni bude predĺžený o čas predchádzajúceho skrátenia.
5. Plánovaný odpočinok medzi dvomi pracovnými zmenami u zamestnancov vlakového personálu musí byť zabezpečený s možnosťou spánku na lôžku (paplón, vankúš s návlečkou a plachta) v samostatnej miestnosti s primeraným vybavením.

5.2 Nepretržitý odpočinok v týždni

1. Zamestnávateľ je povinný rozvrhnúť pracovný čas tak, aby zamestnanec mal nepretržitý odpočinok v týždni v trvaní 60 hodín.
2. Ak povaha práce a podmienky prevádzky neumožňujú rozvrhnúť pracovný čas podľa bodu 1 tohto ustanovenia 5.2, je zamestnávateľ povinný rozvrhnúť pracovný čas tak, aby zamestnanec mal nepretržitý odpočinok v týždni v trvaní najmenej 48 hodín.
3. Ak z preukázateľných objektívnych technických alebo organizačných dôvodov nemožno rozvrhnúť pracovný čas podľa bodov 1 a 2 tohto ustanovenia 5.2, zamestnávateľ môže po dohode so zástupcami zamestnancov rozvrhnúť týždenný pracovný čas tak, aby zamestnanec mal nepretržitý týždenný odpočinok v trvaní 24 hodín, ktorý bezprostredne nasleduje po nepretržitom dennom odpočinku v trvaní najmenej 8 hodín.

5.3 Prestávky v práci

1. Prestávky v práci sú:
  - a) pracovné prestávky na odpočinok a jedenie podľa príslušných ustanovení Zákonníka práce, zákona č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave a kolektívnej zmluvy,
  - b) pevné prestávky, počas ktorých môže zamestnanec opustiť pracovisko a doba ich trvania sa do pracovného času nezapočítava.
2. Prestávka na odpočinok a jedenie nesmie byť poskytnutá v priebehu jednej hodiny po začiatku pracovnej zmeny a v priebehu jednej hodiny pred ukončením pracovnej zmeny. Pri zmene dlhšej ako 10 hodín nesmie byť prestávka na odpočinok a jedenie poskytnutá v priebehu dvoch hodín po začiatku pracovnej zmeny a v priebehu dvoch hodín pred ukončením pracovnej zmeny.

Prípadné výnimky sa dohodnú na úrovni príslušného organizačného útvaru s príslušnými odborovými orgánmi.

Článok 6 – DOVOLENKA

1. Dovolenka sa poskytuje turnusovému zamestnancovi v kalendárnych dňoch. Pri nároku 4 týždňov dovolenky patrí zamestnancovi 28 dní dovolenky a pri nároku 5 týždňov, 35 dní dovolenky (príloha č. 3).
2. Nástup na dovolenku a jej čerpanie určuje zamestnávateľ podľa príslušných ustanovení Zákonníka práce tak, aby pracovný čas podľa stanoveného turnusu, ktorý odpadne v dôsledku čerpania dovolenky, bol v podstate zhodný s pracovným časom zodpovedajúcim dennej norme pracovného času a príslušnému počtu kalendárnych dní dovolenky.
3. Pri dovolenke určenej podľa plánu dovoleniak sa jej čerpanie organizuje tak, aby nedochádzalo k významnému zvýhodneniu zamestnanca alebo zamestnávateľa. Významným zvýhodnením sa rozumie viac ako polovica dennej normy pracovného času. Dodatočné vyrovňovanie rozdielov medzi odpadnutým pracovným časom a príslušným počtom kalendárnych dní dovolenky pri nariaďovaní nadčasovej práce alebo určovaní budúcej dovolenky je neprípustné.
4. Pri prerušení dovolenky sa do dovolenky počítajú kalendárne dni až do dňa prerušenia bez ohľadu na odpadnutý pracovný čas.
5. Do dovolenky sa započítavajú dni s pracovnými zmenami alebo časťami pracovnej zmeny a dni turnusového voľna počas dovolenky. Ďalej sa do dovolenky započítavajú dni turnusového voľna, ktoré bezprostredne predchádzajú prvému dňu s pracovnou zmenou odpadnutej pre dovolenku a dni turnusového voľna, ktoré bezprostredne nadväzujú na posledný deň s pracovnou zmenou odpadnutej pre dovolenku, ak je to potrebné na dodržanie zásady, aby nedošlo k významnému zvýhodneniu zamestnanca alebo zamestnávateľa pri čerpaní dovolenky.
6. Ak na deň sviatku počas čerpania dovolenky pripadne turnusom stanovená pracovná zmena alebo časť pracovnej zmeny, tento deň sa nezapočítava do dovolenky. V rozsahu, v ktorom pracovná zmena alebo časť pracovnej zmeny zasahuje do kalendárneho dňa sviatku, ide o odpadnutý výkon vo sviatok a zamestnancovi patrí za tento čas náhrada mzdy vo výške priemerného zárobku.
7. Dispozičnému zamestnancovi sa poskytuje náhrada mzdy za sviatok, ak je sviatok v priebehu dovolenky, vždy vo výške dennej normy pracovného času, pokiaľ nebola dĺžka pracovnej zmeny vopred určená. Deň sviatku sa do dovolenky nezapočítava.

Článok 7 – PREKÁŽKY V PRÁCI

1. Zamestnávateľ za čas trvania prekážky v práci na strane zamestnanca či zamestnávateľa poskytne zamestnancovi pracovné voľno. Zamestnanec po dobu trvania prekážky v práci nie je povinný vykonávať prácu.
2. Ak pripadne ktorákoľvek prekážka v práci na čas alebo deň (ak je rozsah pracovného voľna určený v dňoch), kedy zamestnanec z iného dôvodu aj tak nepracuje, nemôže sa mu poskytnúť na dobu trvania prekážky v práci náhrada mzdy.
3. Ak je podľa príslušných pracovnoprávných ustanovení rozsah pracovného voľna s náhradou mzdy pri prekážkach v práci určený na nevyhnutne potrebný čas, poskytne sa náhrada mzdy za preukázaný čas trvania prekážky v práci.

Ak je rozsah pracovného voľna pri prekážkach v práci určený v dňoch, poskytne sa zamestnancovi náhrada mzdy za počet hodín plánovanej pracovnej zmeny, ktorá zasahuje do kalendárneho dňa prekážky v práci.

4. Pri prekážkach v práci je zamestnanec povinný po skončení trvania prekážky alebo pred začiatkom nastúpiť na plánovanú pracovnú zmenu alebo jej časť. Ak to z prevádzkových dôvodov nie je možné, na zostávajúci čas plánovanej pracovnej zmeny alebo jej časti prideliť sa zamestnancovi náhradná práca.
5. Ak zamestnanec pred alebo po skončení trvania prekážky v práci nastúpi do práce a zamestnávateľ mu neprideliť náhradnú prácu, považuje sa rozdiel času prekážky v práci a plánovanej pracovnej zmeny alebo jej časti podľa Zákonníka práce za prekážky na strane zamestnávateľa.

Ak sa zamestnávateľ dohodne so zamestnancom, že pred alebo po skončení trvania prekážky v práci nenastúpi do práce, alebo ak zamestnanec z vážnych preukázateľných dôvodov nemohol nastúpiť pred alebo po skončení trvania prekážky v práci do práce, čas pred a po skončení prekážky v práci v rozsahu pôvodne plánovanej pracovnej zmeny alebo jej časti sa považuje za ospravedlnenú neprítomnosť v práci a neposkytuje sa za tento čas náhrada mzdy. Zamestnávateľ je povinný umožniť zamestnancovi výkon na doplnenie mesačnej normy pracovného času. Ak nie je doplnenie výkonu umožnené, ide o prekážku v práci na strane zamestnávateľa a zamestnancovi patrí náhrada mzdy vo výške priemerného zárobku.

6. U dispozičného zamestnanca sa v prípade prekážky v práci postupuje v zmysle bodov tohto článku 7 turnusového poriadku.

7.1 Prekážky na strane zamestnávateľa

1. Ak zamestnanec nemôže vykonávať prácu pre prechodný nedostatok spôsobený poruchou na strojovom zariadení, v dodávke surovín alebo pohonnej sily, chybnými pracovnými podkladmi alebo inými podobnými prevádzkovými príčinami (prestoje) a nebol počas tejto doby po dohode, v súlade so Zákonníkom práce, preradený na inú prácu, jedná sa o prekážku na strane zamestnávateľa. Tieto príčiny musia byť náhodilé, neočakávané.

7.2 Účasť na ďalšom vzdelávaní, povinných školeniach a skúškach

1. Účasť na ďalšom vzdelávaní umožňuje zamestnancovi zvýšiť si stupeň vzdelania v školskom systéme, ako aj si ho doplniť, rozšíriť alebo prehĺbiť získané vzdelanie, resp. rekvalifikovať sa na nový druh práce.
2. Pri účasti na ďalšom vzdelávaní sa pracovné voľno stanovené podľa osobitných predpisov počtom dní prepočítava na hodiny, a to tak, že na 1 deň pracovného voľna sa poskytne študijné voľno v dĺžke 1/5 určeného týždenného pracovného času zamestnanca. Spôsob čerpania pracovného voľna v hodinách sa dohodne osobitnou dohodou.
3. Povinné školenia a skúšky slúžia na trvalé dopĺňovanie znalostí zamestnanca, ktoré potrebuje na výkon svojej práce. Potrebný časový rozvrh na získavanie znalostí pri povinných školeniach a skúškach, ktorý sa započítava do pracovného času, je stanovený osobitným predpisom.

7.3 Posudzovanie zdravotnej a psychickej spôsobilosti

1. Povinnosť zúčastniť sa posudzovania zdravotnej spôsobilosti a psychickej spôsobilosti stanovujú osobitné predpisy¹.

Čas trvania posudzovania zdravotnej spôsobilosti a psychickej spôsobilosti je určený maximálne v rozsahu 15 hodín. Ak zamestnanec v rámci posudzovania zdravotnej

¹ osobitné predpisy sú uvedené v smernici / Zdravotná spôsobilosť zamestnancov ZSSK

spôsobilosti vykonáva lekársku prehliadku v rámci voľna, tento čas sa započítava do pracovného času zamestnanca v rozsahu nevyhnutne potrebného času, maximálne v rozsahu 8 hodín. Pri účasti na psychologickom vyšetrení sa tento čas započíta maximálne v rozsahu 7 hodín.

Ak ide zamestnanec na posudzovanie zdravotnej spôsobilosti v čase plánovanej pracovnej zmeny, tento čas sa považuje za prekážku v práci. Podmienky účasti na posudzovaní zdravotnej spôsobilosti sa riadia článkom 7 tohto turnusového poriadku. Zamestnávateľ za čas strávený na posudzovaní zdravotnej spôsobilosti za čas zasahujúci do plánovanej pracovnej zmeny poskytne zamestnancovi pracovné voľno s náhradou mzdy na nevyhnutne potrebný čas (čas potvrdený zdravotníckym zariadením).

Ak pôjde zamestnanec na posudzovanie zdravotnej spôsobilosti počas viacerých dní tento čas sa posudzuje za každý deň osobitne podľa toho, či bol zamestnanec na jej posudzovaní vo voľne alebo v čase plánovanej pracovnej zmeny.

7.4 Priestupky

1. Rušňovodič sa dopustí priestupku, ak
  - nečerpá alebo nedodrží dobu denného alebo týždenného odpočinku alebo presiahne maximálny denný alebo týždenný odpracovaný čas,
  - nepredloží zamestnávateľovi písomné údaje o odpracovanom čase u iného zamestnávateľa,
  - odmietne sa podrobiť kontrole,
  - nenahlási počet odpracovaných hodín podľa článku 3 bodu 6.

Priestupky prejednáva inšpektorát práce. Za tieto priestupky môže byť rušňovodičovi uložená pokuta do výšky 1 000 € a zákaz činnosti do piatich rokov.

Článok 8 – INTEROPERABILNÁ CEZHraničná ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA

8.1 Rozsah pôsobnosti

2. V interoperabilnej cezhraničnej železničnej doprave sa na čas vedenia dráhového vozidla, na prestávky v práci a na dobu odpočinku mobilného zamestnanca vzťahuje Dohoda medzi Európskym spoločenstvom železníc (CER) a Európskou federáciou pracovníkov v doprave (ETF) o niektorých aspektoch pracovných podmienok mobilných zamestnancov, ktorí pôsobia v interoperabilnej cezhraničnej doprave v sektore železníc.
3. Interoperabilnou cezhraničnou dopravou nie je:
  3. miestna ani regionálna cezhraničná železničná doprava do vzdialenosti 15 km od štátnej hranice,
  4. vnútroštátna železničná doprava na trati, ktorá sa začína a končí na území Slovenskej republiky, ale prechádza bez zástavky územím cudzieho štátu.
4. Ostatné podmienky organizácie pracovného času pre mobilného zamestnanca v interoperabilnej cezhraničnej železničnej doprave, ktoré nie sú upravené dohodou v interoperabilnej cezhraničnej železničnej doprave, sa riadia ustanoveniami tohto turnusového poriadku.

8.2 Čas vedenia hnacieho dráhového vozidla (HDV)

1. Čas vedenia HDV nesmie medzi dvoma dennými odpočinkami trvať dlhšie ako 9 hodín počas dennej pracovnej zmeny a 8 hodín počas nočnej pracovnej zmeny.
2. Maximálna dĺžka času vedenia HDV počas obdobia 2 týždňov je obmedzená na 80 hodín.

8.3 Doba odpočinku v interoperabilnej cezhraničnej doprave

8.3.1 Denný odpočinok doma

1. Denný odpočinok doma musí trvať 12 po sebe nasledujúcich hodín v priebehu 24 hodín.
2. Raz za 7 dní sa môže denný odpočinok doma skrátiť na 9 po sebe nasledujúcich hodín. V takomto prípade sa hodiny zodpovedajúce rozdielu medzi skráteným odpočinkom a 12 hodinami pridávajú k nasledujúcemu dennému odpočinku doma.
3. Výrazne skrátený denný odpočinok v trvaní 9 hodín sa nesmie plánovať medzi dvoma dennými odpočinkami mimo domov.

8.3.2 Denný odpočinok mimo domov

1. Odpočinok mimo domov je denný odpočinok, ktorý si mobilný zamestnanec nemôže vybrať vo zvyčajnom mieste svojho bydliska.
2. Denný odpočinok mimo domov je 8 po sebe nasledujúcich hodín v priebehu 24 hodín.
3. Po dennom odpočinku mimo domov musí nasledovať denný odpočinok doma.
4. Zamestnancovi odpočívajúcemu mimo domova musí byť odpočinok so spánkom na lôžku zabezpečený v samostatnej miestnosti s primeraným vybavením (paplón, vankúš s návlečkou a plachta).

8.3.3 Odpočinok v týždni

1. Každý mobilný zamestnanec, ktorý pôsobí v interoperabilnej cezhraničnej železničnej doprave, má v rámci 7-dňového obdobia nárok na nepretržitý týždenný odpočinok v trvaní aspoň 24 hodín, ku ktorému sa pripája 12-hodinový denný odpočinok doma.
2. Každému mobilnému zamestnancovi patrí ročne 104 dôb odpočinku v trvaní 24 hodín vrátane 52 dôb týždenného odpočinku v trvaní 24 hodín, vrátane:
  - 12 dvojnásobných odpočinkov (v trvaní 48 hodín + denný odpočinok v trvaní 12 hodín), vrátane soboty a nedele, a
  - 12 dvojnásobných odpočinkov (v trvaní 48 hodín + denný odpočinok v trvaní 12 hodín) bez záruky toho, že budú zahŕňať sobotu a nedeľu.

8.4 Prestávka v práci

1. Ak je pracovný čas rušnovodiča dlhší ako 8 hodín, poskytne sa počas pracovného dňa 45-minútová prestávka na odpočinok a jedenie, alebo ak je pracovný čas od 6 do 8 hodín, takáto prestávka je 30 minút a poskytne sa počas jeho pracovného dňa.
2. Prestávka na odpočinok a jedenie v práci, jej načasovanie ako aj jej trvanie musí postačovať na to, aby si mobilný zamestnanec účinne oddýchol. V prípade meškania vlakov sa prestávky môžu počas pracovného dňa prispôbiť.
3. Časť prestávky na odpočinok a jedenie musí byť poskytnutá medzi 3 a 6 pracovnou hodinou.
4. Ak je na HDV k dispozícii aj druhý rušnovodič, predchádzajúce ustanovenie o prestávke v práci sa neuplatňujú. V takomto prípade sa prestávka na odpočinok a jedenie v práci

poskytuje podľa ustanovení Zákonníka práce, zákona č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave a kolektívnej zmluvy.

5. Sprevádzajúcemu personálu sa poskytuje 30-minútová prestávka na odpočinok a jedenie, ak je pracovný čas dlhší než 6 hodín.

Článok 9 – CEZHRANIČNÁ ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA

1. V prípade cezhraničnej železničnej dopravy, na ktorú sa nevzťahujú ustanovenia interoperabilnej cezhraničnej železničnej dopravy a súčasne nemá charakter vnútroštátnej železničnej dopravy, sa čas vedenia dráhového vozidla, prestávky v práci a doba odpočinku mobilného zamestnanca riadi podľa podmienok zmluvného vzťahu s cudzou železničnou správou.

Článok 10 – ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

1. Pre turnusových zamestnancov s kratším pracovným časom v zmysle § 49 Zákonníka práce platia všetky ustanovenia tohto turnusového poriadku s tým, že ich pracovný čas sa primerane upraví.
2. Zmeny tejto Smernice o úprave pracovného času zamestnancov (Turnusový poriadok) budú predmetom kolektívneho vyjednávania.
3. Smernica o úprave pracovného času zamestnancov (Turnusový poriadok) nadobúda platnosť dňom podpisu a účinnosť dňom 15. decembra 2019, okrem bodu 15 ust. 1.1 čl. 1, bodu 6 čl. 3, bodu 1 ust. 7.4 a Prílohy č. 2 – Tabuľka mesačných kalendárnych noriem pre pracovné režimy, ktoré nadobúdajú účinnosť dňom 01. januára 2020.
4. Dňom účinnosti tejto Smernice o úprave pracovného času zamestnancov (Turnusový poriadok) sa ruší Smernica o úprave pracovného času zamestnancov ZSSK (Turnusový poriadok) číslo 2_47_ORLZ_v2 zo dňa 14.06.2015 vrátane jej zmien.